

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 19. 5. 2016
Čj. MSP-260/2015-OD-SPZ/4
Počet listů: 3
Přílohy: 1

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc: obv. M. Ř. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Okresního soudu v Mladé Boleslavi sp. zn. 4 T 100/2014

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného M. Ř.

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému trestnímu příkazu Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29. 5. 2014, č.j. 4 T 100/2014-44, jímž byl obv. M. Ř. uznán vinným ze spáchání přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. j) trestního zákoníku a byl mu podle § 337 odst. 1 trestního zákoníku uložen trest odnětí svobody v trvání 9 měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let.

Podání stížnosti pro porušení zákona je odůvodněno následujícími skutečnostmi:

Z podnětu oznámení Psychiatrické nemocnice Kosmonosy o nežádoucí události - útěku pacienta, byly na základě záznamu policejního orgánu Policie ČR Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územní odbor Mladá Boleslav, Obvodní oddělení Mladá Boleslav II (dále jen „*policejní orgán*“) ze dne 5.5.2014, č.j. KRPS-150662-7/TČ-2014-010713-DVO, zahájeny podle § 158 odst. 3 trestního řádu úkony trestního řízení, neboť na podkladě zjištěných skutečností byl dostatečně odůvodněn závěr, že dne 28.4.2014 v 09:00 hodin mohl být M. Ř. spáchán přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. j)

trestního zákoníku, a to tím, že jmenovaný dne 28.4.2014 v 09:00 hodin utekl po soudním jednání u Okresního soudu v Mladé Boleslavi, kam jej doprovázela sociální sestra Psychiatrické nemocnice Kosmonosy, kde byl léčen, přičemž uvedeného jednání se dopustil přesto, že měl nařízenou ochrannou ústavní léčbu sexuologickou, stanovenou na základě rozsudku Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 2 Tm 11/2013-243 ze dne 28.11.2013, pravomocného dne 18.1.2014, a dle nařízení výkonu ochranného léčení ve formě ústavní ze dne 28.1.2014, s termínem nástupu výkonu ochranné ústavní léčby sexuologické od 19. 2. 2014, čímž mařil nebo podstatně ztěžoval výkon rozhodnutí soudu tím, že se dopustil závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení, které mu bylo uloženo soudem.

V rámci pátrání k osobě výše jmenovaného, které bylo vyhlášeno policejním orgánem dne 28.4.2014, byl M. Ř. zadržen dne 29.4.2014 ve 12:00 hodin v Praze policejním orgánem jako osoba podezřelá ze spáchání trestného činu podle § 76 odst. 1 trestního řádu a ze zadržení byl propuštěn dne 29.4.2014 v 16:40 hodin, a to předáním zpět k výkonu ochranné ústavní léčby do Psychiatrické nemocnice Kosmonosy.

Dne 15.5.2015 byl M. Ř. předán záznam policejního orgánu o sdělení podezření ze dne 15.5.2015, č.j. KRPS-150662-16/TČ-2014-010713-DVO, jímž mu bylo podle § 179b odst. 3 trestního řádu sděleno podezření z přečinu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. j) trestního zákoníku, kterého se měl jmenovaný dopustit tím, že „... dne 28.4.2014 v 09:00 hodin utekl po soudním jednání u Okresního soudu v Mladé Boleslavi, kam jej doprovázela sociální sestra Psychiatrické nemocnice Kosmonosy, kde je ústavně léčen, uvedeného jednání se dopustil i přesto, že má nařízenou ochrannou ústavní léčbu sexuologickou, stanovenou na základě pravomocného rozsudku Okresního soudu v Mladé Boleslavi pod č.j. 2 Tm 11/2013-243 ze dne 28.11.2013 s nabytím právní moci dne 18.1.2014 a dle Nařízení výkonu ochranného léčení - ústavní ze dne 28.1.2014, s termínem plánovaného nástupu výkonu ochranné ústavní léčby sexuologické od 19.2.2014 v 10:00 hodin, tímto maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu veřejné moci tím, že se dopustil závažného jednání, aby zmařil výkon nebo účel ochranného léčení nebo ochranné výchovy, které byly uloženy soudem, nebo jinak, zejména útekem z ústavu ...“.

V návaznosti na převzetí výše označeného záznamu o sdělení podezření byl M. Ř. v rámci konaného zkráceného přípravného řízení vyslechnut k věci do protokolu o výslechu podezřelého, přičemž tento výslech se konal dne 15. 5. 2015 v Psychiatrické nemocnici v Kosmonosech, kde nadále vykonával a vykonává ochrannou ústavní léčbu. Výslechu byl kromě podezřelého přítomen policejní orgán a zapisovatelka. Na počátku tohoto výslechu, po poučení o právech podezřelého, prohlásil M. Ř. jako podezřelý, že je v době konání výslechu umístěn v Psychiatrické nemocnici v Kosmonosích, výslechu je schopen a obhájce si nevolí. Následně jmenovaný do protokolu o výslechu podezřelého doznal, že dne 28. 4. 2014 po skončení veřejného zasedání konaného u Okresního soudu v Mladé Boleslavi, ve kterém byla zamítnuta jeho žádost o přeměnu ochranného ústavního léčení na léčení ambulantní, sdělil sociální pracovníci Psychiatrické nemocnice Kosmonosy, která jej k jednání u soudu doprovázela, že se do léčebny nevrátí. A ačkoli byl sociální pracovníci přemlouván, aby tak nečinil a vrátil se zpět do léčebny, neuposlechl a odešel pryč s tím, že odcestoval z Mladé Boleslavi do Prahy a tam se zdržoval u známých až do 29. 4. 2014, kdy oznámil na lince 158 místo svého pobytu Policii ČR, a tam byl dále policejním orgánem zadržen a dodán zpět do Psychiatrické nemocnice Kosmonosy.

Dne 19.5.2014 ukončil policejní orgán zkrácené přípravné řízení a předložil na Okresní státní zastupitelství v Mladé Boleslavi spisový materiál se zprávou o výsledku zkráceného

přípravného řízení, přičemž na základě těchto podkladů podal dne 27.5.2014 státní zástupce Okresního státního zastupitelství v Mladé Boleslavi pod sp. zn. ZK 330/2014 k Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi podle § 179c odst. 2 písm. a) trestního řádu návrh na potrestání podezřelého M. Ř. pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. j) trestního zákoníku, kterého se měl jmenovaný dopustit tím, že „ ... dne 28.4.2014 v 09:00 hodin se po veřejném zasedání konaném u Okresního soudu v Mladé Boleslavi odmítl vrátit se sociální sestrou, která jej k soudu doprovázela, zpět do Psychiatrické nemocnice v Kosmonosech, okres Mladá Boleslav, a utekl, přičemž byl dne 29.4.2014 v 12:00 hodin zadržen hlídkou Policie ČR v Praze 5 Smíchově a v 16:40 hodin předán zpět do léčebny, a tohoto jednání se dopustil přesto, že mu bylo na základě rozsudku Okresního soudu v Jičíně sp. zn. 2 Tm 11/2013 ze dne 28.11.2013, který nabyl právní moci dne 18.1.2014, nařízeno ochranné ústavní sexuologické léčení, které je ode dne 19.2.2014 povinen vykonávat na oddělení Psychiatrické nemocnice Kosmonosy ...“. Současně s podáním návrhu na potrestání byl dne 27.5.2014 doručen Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi se spisovým materiálem také přípis státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mladé Boleslavi, sp. zn. ZK 330/2014, jehož obsahem byla žádost, aby byl v řízení před soudem ustanoven podezřelému M. Ř. obhájce, neboť jmenovaný vykonává ochranné ústavní léčení sexuologické v Psychiatrické nemocnici Kosmonosy, obhájce si ne zvolil a jedná se o případ nutné obhajoby podle § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu.

Trestním příkazem samosoudkyně Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29. 5. 2014, č.j. 4 T 100/2014-44, byl obviněný M. Ř. uznán vinným přečinem maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. j) trestního zákoníku, kterého se dopustil tím, že „ ... dne 28.4.2014 v 09:00 hodin se po veřejném zasedání konaném u Okresního soudu v Mladé Boleslavi odmítl vrátit se sociální sestrou, která jej k soudu doprovázela, zpět do Psychiatrické nemocnice v Kosmonosech, okres Mladá Boleslav, a utekl, přičemž byl dne 29.4.2014 v 12:00 hodin zadržen hlídkou Policie ČR v Praze 5 Smíchově a v 16:40 hodin předán zpět do léčebny, a tohoto jednání se dopustil přesto, že mu bylo na základě rozsudku Okresního soudu v Jičíně sp. zn. 2 Tm 11/2013 ze dne 28.11.2013, který nabyl právní moci dne 18.1.2014, nařízeno ochranné ústavní sexuologické léčení, které je ode dne 19.2.2014 povinen vykonávat na oddělení Psychiatrické nemocnice Kosmonosy“. Podle § 337 odst. 1 trestního zákoníku mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 9 měsíců, přičemž podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 trestního zákoníku mu byl výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let.

Citovaný trestní příkaz byl doručen dne 2. 6. 2014 na Okresní státní zastupitelství v Mladé Boleslavi a dne 5. 6. 2014 společně s návrhem na potrestání obviněnému M. Ř., a to na adresu Psychiatrická nemocnice Kosmonosy. V návaznosti na tato doručení a marné uplynutí lhůty k podání odporu oprávněných osob nabyl trestní příkaz právní moci dnem 14. 6. 2014.

V průběhu trestního řízení před soudem, a to v době od doručení návrhu na potrestání soudu do vydání trestního příkazu a jeho doručení procesním stranám, se samosoudkyně Okresního soudu v Mladé Boleslavi nijak nezabývala žádostí státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mladé Boleslavi o ustanovení obhájce obviněnému z důvodů podle § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu, která byla doručena soudu s návrhem na potrestání již dne 27. 5. 2014, přičemž obviněnému nebyl žádný obhájce v trestním řízení soudním ustanoven.

Podle § 2 odst. 13 trestního řádu ten, proti němuž se trestní řízení vede, musí být v každém období řízení vhodným způsobem a srozumitelně poučen o právech umožňujících mu plné uplatnění obhajoby a o tom, že si též může zvolit obhájce, všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny umožnit mu uplatnění jeho práv.

Ve smyslu § 33 odst. 1 trestního řádu má obviněný právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení.

Podle § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu, obviněný musí mít obhájce už v přípravném řízení, je-li ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu (§ 116 odst. 2 trestního řádu).

Ve smyslu § 179b odst. 2 trestního řádu platí, že ve zkráceném přípravném řízení má podezřelý stejná práva jako obviněný (§ 33 odst. 1, 2). Zadržený podezřelý má právo zvolit si obhájce a radit se s ním bez přítomnosti třetí osoby již v průběhu zadržení. O tom je třeba podezřelého před jeho výsledkem poučit a poskytnout mu plnou možnost uplatnění jeho práv.

Podle § 179f odst. 1 písm. a) trestního řádu platí, že zkrácené přípravné řízení nelze konat nebo v něm pokračovat, jestliže je dán důvod vazby a nejsou splněny podmínky pro předání zadrženého podezřelého spolu s návrhem na potrestání soudu.

V řízení, které předcházelo vydání trestního příkazu Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29.5.2014, č.j. 4 T 100/2014, byl porušen v neprospěch obviněného zákon, a to v ustanovení § 2 odst. 13, § 33 odst. 1 a § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu ve spojení s ustanoveními § 179b odst. 2 a § 179f odst. 1 písm. a) trestního řádu per analogiam v tom směru, že nebyly dány podmínky pro konání zkráceného přípravného řízení, a dále pak při předání trestní věci soudu došlo k omezení práva obviněného na obhajobu, neboť pokud soud I. stupně nepostupoval podle ustanovení § 314c odst. 1 písm. c) trestního řádu a nerozhodl o odmítnutí návrhu na potrestání, měl ve svém dalším postupu důsledně přihlídnout k tomu, že doručení návrhu na potrestání soudu bylo zahájeno trestní stíhání proti osobě, která v té době byla ve výkonu ochranné ústavní léčby, a tedy byly dány podmínky pro nutnou obhajobu podle § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu.

Za výkon ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody je nutno jednoznačně považovat také výkon ústavního ochranného léčení, uloženého podle § 99 trestního zákoníku, jehož výkon je upraven v ustanovení § 351 a násl. trestního řádu (k tomu viz také Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, strana 444). Odsouzený M. Ř. byl prokazatelně jak v době konání zkráceného přípravného řízení (tj. od sdělení podezření postupem podle § 179b odst. 3 trestního řádu dne 15. 5. 2014 do podání návrhu státního zástupce na potrestání dne 27. 5. 2014), tak v době po doručení návrhu státního zástupce na potrestání soudu a navazujícího trestního řízení před soudem, ve kterém došlo dne 29. 5. 2014 k vydání trestního příkazu, umístěn v Psychiatrické nemocnici Kosmonosy z titulu vykonávání ochranné ústavní léčby sexuologické, která mu byla uložena soudem, přičemž ve výkonu tohoto ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody rovněž převzal dne 5.6.2014 trestní příkaz. Vzhledem k právě uvedeným skutečnostem nelze pochybovat o tom, že trestní stíhání jmenovaného bylo vedeno v době, kdy vykonával ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody, a tedy v trestním řízení soudním, kdy doručení návrhu státního zástupce na potrestání soudu nastaly účinky zahájení trestního stíhání, měl být jako obviněný

řádně poučen soudem podle § 2 odst. 13 trestního řádu ve spojení s § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu a s ohledem na zákonný důvod nutné obhajoby mu měl být zajištěn obhájce.

Protože soud I. stupně nepostupoval v souladu s § 2 odst. 13 trestního řádu a nepřihlédl k podmínkám nutné obhajoby podle § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu, přestože byl na tento postup upozorněn i návrhem státního zástupce Okresního státního zastupitelství v Mladé Boleslavi již dne 27. 5. 2014, byl trestní příkaz vydán v řízení, ve kterém došlo k podstatnému omezení práva obviněného na obhajobu, a z těchto důvodů bylo soudem postupováno v rozporu s již výše citovanými ustanoveními trestního řádu, a to v neprospěch obviněného.

Kromě zásadního pochybení soudu I. stupně, který ve věci rozhodl, aniž by zajistil obviněnému právo na nutnou obhajobu, lze vadu řízení, které předcházelo vydání pravomocného trestního příkazu, spatřovat i v tom, že soud I. stupně po doručení návrhu státního zástupce na potrestání nepostupoval důsledně podle § 314c odst. 1 písm. c) trestního řádu, nezkoumal, zda provedení zkráceného přípravného řízení nebránily okolnosti uvedené v § 179f odst. 1 písm. a) trestního řádu per analogiam, zejména pak okolnost, že osoba, proti které bylo vedeno trestní řízení, vykonávala ochranné opatření spojené se zbavením osobní svobody, a nerozhodl o odmítnutí návrhu na potrestání.

Z hlediska posouzení zákonnosti trestního řízení, které předcházelo vydání trestního příkazu, je v tomto směru nutno ve vztahu k posuzovanému případu zohlednit skutečnost, že za situace, kdy byl M. Ř. v průběhu zkráceného přípravného řízení omezen na osobní svobodě z důvodu výkonu ochranného ústavního léčení, nemohlo být řádně zajištěno ani jeho právo na obhajobu, kdy orgány činné v trestním řízení měly postupovat obdobně jako v případě, kdy je podezřelý ve výkonu trestu odnětí svobody uloženém v jiné věci a je nutné jej ve zkráceném přípravném řízení vyslechnout jako podezřelého, přičemž pro takový případ nestačí mu jen dát možnost ve smyslu § 33 odst. 1, 2 trestního řádu obhájce si zvolit, aniž by na sebe stát převzal povinnost mu tuto obhajobu zajistit. Analogicky k situaci uvedené v § 179f odst. 1 písm. a) trestního řádu je proto nutné dovodit, že konání zkráceného přípravného řízení není přípustné nejen v případech, kdy je podezřelý omezen na osobní svobodě, resp. osobní svobody zbaven z důvodu výkonu vazby, ale také v ostatních srovnatelných případech zbavení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody nebo - jak tomu bylo v tomto případě - výkonu s tím srovnatelného ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody (ústavního ochranného léčení nebo zabezpečovací detence). Na procesní situaci, ke které v nyní posuzovaném případě došlo a která byla spojena s omezením práva na obhajobu v trestním řízení, vylučující konání zkráceného přípravného řízení, je tak nutno přiměřeně aplikovat právní názor obsažený v závěrech usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1.10.2014, č.j. 8 Tdo 1007/2014-27, publ. pod č. 23/2015 Sb. rozh. tr.

Na základě shora uvedených skutečností a právních závěrů proto **navrhují**, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. Podle § 268 odst. 2 tr. řádu vyslovil, že v řízení, které předcházelo vydání trestního příkazu Okresního soudu v Mladé Boleslavi ze dne 29. 5. 2014, č.j. 4 T 100/2014-44, byl porušen zákon v ustanoveních § 2 odst. 13, § 33 odst. 1 a § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu ve spojení s § 179b odst. 2 a § 179f odst. 1 písm. a) trestního řádu per analogiam, a to v neprospěch obviněného M. Ř.,

2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadený trestní příkaz zrušil a zrušil také všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,

3. a dále postupoval podle ustanovení § 270 odst. 1 trestního řádu a přikázal Okresnímu soudu v Mladé Boleslavi, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 44/2016](#)